

**ЕТИЧЕН КОДЕКС
НА
УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ
В ОУ „ШАНДОР ПЕТЬОФИ“
ГР. ХАСКОВО**

учебна 2026/ 2027 година

Етичният кодекс на училищната общност е приет на заседание на Педагогическия съвет с Протокол № 12 / 10.09.2026 г., Протокол №6/ 10.09.2026 г. на заседание на Общо събрание и е утвърден със Заповед № РД13- 653/ 14.09.2026 г. на директора на училището.

СЪДЪРЖАНИЕ:

I.Въведение.

II.Нормативна основа.

III.Основни положения.

IV.Права и отговорности на участниците в училищната общност.

1. Ученици.

2. Морални отговорности на педагогически специалисти и служители в училището към ученици и родители.

3. Морални отговорности на педагогически специалисти и служители в училището към семейството.

4. Морални отговорности на педагогически специалисти и служители в училището към колегите.

5. Родители.

6. Обществен съвет.

V. Правила за прилагане на Етичния кодекс на училищната общност.

1. Наблюдаване, установяване и докладване на нарушения на Етичния кодекс.

2. Комисия по етика.

3. Процедура пред Комисията по етика.

VI. Конфликт на интереси.

VII. Заключителни разпоредби.

I.Въведение

Училището е място, където се изгражда сплотена училищна общност на ученици, учители и родители. Тази общност постига много повече на принципа на общото действие, като подпомага и допълва личните усилия на всеки. Всички членове се отнасят с уважение помежду си и си помагат за постигането на една обща цел – по-добро образование.

Етичният кодекс на ОУ „Шандор Петъофи“- гр. Хасково, представя стандартите за етично поведение на работещите с деца в образователно - възпитателния процес и има за цел:

- да утвърди основните ценности, норми и принципи на поведение, които работещите с деца трябва да знаят и спазват в своята практика;
- да укрепи авторитета на учителите и общественото доверие към училището, като институция;
- да утвърди волята и стремежа на работещите с деца за етичност в образователно-възпитателния процес;
- да насочва поведението и подпомага работещите с деца в решаването на етични дилеми, които срещат в своята практика;
- да очертае моралните отговорности на работещите с деца: към детето, към семейството, помежду им и към обществото.

II.Нормативна уредба

Етичният кодекс на училищната общност се основава на:

- Конвенцията на ООН за правата на детето;
- Европейската харта за правата на човека;
- Конституция на Република България;
- Закон за защита правата на детето;
- Закон за предучилищното и училищно образование;
- Наредба за приобщаващо образование.

III.Основни положения

- Етичният кодекс е подчинен на общите принципи в системата на предучилищното и училищното образование:

- единна държавна образователна политика за осигуряване правото на образование;
 - ориентираност към интереса и към мотивацията на детето и на ученика, към възрастовите и социалните промени в живота му, към способността му да прилага усвоените компетентности на практика;
 - равен достъп до качествено образование и приобщаване на всяко дете и на всеки ученик;
 - равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на обучението;
 - хуманизъм и толерантност.
- Етичният кодекс на училищната общност е приет от представители на педагогическия съвет, общественния съвет и на ученическото самоуправление по ред, определен в правилника за дейността на училището.
 - Етичният кодекс се публикува на интернет страницата на училището.
 - Този кодекс определя правилата за поведение на служителите в училището и има за цел да повиши общественото доверие в техния професионализъм и морал, както и да издигне престижа на учителската професия и образователната институция.
 - Етичният кодекс в ОУ „ Шандор Петьофи“ има за цел да предотврати възникването на конфликти в човешките взаимоотношения и да осигури хармонична атмосфера в училищната среда сред цялата училищна общност.

IV.Права и отговорности на участниците в училищната общност

1. Ученици

- Морални отговорности на учениците:
 - Училищната общност е като семейство, в което всички членове се отнасят помежду си с уважение.
 - Личната отговорност на ученика означава:
 - (1) да проявява самоуважение и уважение към другите и да поема отговорност за собственото си поведение;
 - (2) да познава и спазва приетите правила и реда в училище;
 - (3) да не пречи на останалите при упражняване на техните права и задължения;

- (4) да не използва груб език, обидни думи и zlepоставяне на съученици, учители и родители;
- (5) да не допуска насилие и тормоз в общуването си с околните;
- (6) да се стреми към разбиране, толерантност и подкрепа спрямо различните хора, включително спрямо учениците със специални образователни потребности;
- (7) да приема за първостепенно свое задължение в училище обучението, а не забавлението;
- (8) да не провокира конфликти с останалите и да се стреми да ги предотвратява, съобразно възможностите си и разписаните правила в училище;
- (9) да се стреми към постижения, без да се отнася пренебрежително или подигравателно към постиженията на другите;
- (10) да проявява внимателно и грижовно отношение към по-малките ученици;
- (11) да търси решение на проблемите, като се обръща за съдействие към родителите си, класния ръководител, училищния психолог и училищното ръководство;
- (12) да идва в училище в приличен и чист външен вид и да не демонстрира материалните възможности на родителите си пред останалите;
- (13) да пази училищното имущество, което е публична собственост така, както пази личните си вещи;
- (14) да се грижи за чистотата в училище и извън него и да опазва околната среда;
- (15) да определя и приема заедно със съучениците си етични правила на класа, които да стоят на видно място във всяка класна стая.

- Учениците не нарушават гражданските права на други хора, включително съученици, учители, служители и родители като ги снимат, записват и разпространяват записите чрез различни медии без тяхно знание и съгласие.

- Основна грижа на ученика е личното му развитие и успех, който се гарантира от благоприятния климат на сигурност в училище. Затова ученикът трябва да се стреми към добронамерени и приятелски отношения със съучениците си.

- Учениците, като част от училищната общност, приемат да спазват следните правила за безопасно поведение в интернет и етично използване на социалните мрежи:

- (1) да не снимат и публикуват клипове, в които има обидно съдържание за учители, ученици, служители и родители;
- (2) да не публикуват в интернет снимки или колажи, които уронват достойнството на други хора – деца или възрастни;

(3) да не публикуват информация за други хора – деца или възрастни, която не отговаря на истината или има подвеждащ характер;

(4) да не използват груби и обидни думи и особено заплахи към други хора – деца или възрастни;

(5) да не влизат в непознати и съмнителни сайтове, които нямат връзка с учебния процес без знанието и разрешението на родителите си или учителите;

(6) да не публикуват и споделят каквато и да е лична информация /име, адрес, телефонен номер, години, училището, в което учим и др./, в който и да е сайт без позволение на родител.

- Учениците носят отговорност съгласно разпоредбите на Правилника за дейността на училището.

- За нарушение на правата им, спрямо нормите записани в настоящия Етичен кодекс, учениците подават устни сигнали до класния ръководител и училищното ръководство, когато тези нарушения са извършени от ученици. Уведомените лица провеждат проучване по случая и при установяване на действително нарушение провеждат разговори със страните, като предприемат мерки за отстраняване на нарушението и/или налагане на санкции съгласно Правилника на училището.

- За нарушение на правата им, спрямо нормите записани в настоящия Етичен кодекс, учениците чрез своите родители могат да подадат писмен сигнал до Етичната комисия на ОУ „Шандор Петьофи“ - гр. Хасково, когато тези нарушения са извършени от възрастен – учител, служител или друг родител. Етичната комисия, съгласно регламента си за работа взема отношение по случая, както е посочено в този кодекс.

2. Морални отговорности на педагогически специалисти и служители в училището към ученици и родители.

- Педагогическият специалист на ОУ „Шандор Петьофи“ изпълнява задълженията си безпристрастно и непредубедено, като спазва принципа за равнопоставеност. В дейността си той се придържа строго към нормите, установени в настоящия Етичния кодекс.

- Педагогическият специалист на ОУ „Шандор Петьофи“ е длъжен да опазва личната информация и данните на учениците и родителите.

- Педагогическият специалист на ОУ „Шандор Петьофи“ е длъжен да:

- основава професионалната си дейност на съвременните знания за детското развитие и индивидуалните особености на всеки ученик;
- съдейства за създаване на безопасна и здравословна среда, осигуряваща социалното, емоционалното и физическото развитие на учениците;
- гарантира правото на ученика на свободно изразяване на мнение по всички занимаващи го въпроси;
- осигурява на учениците с увреждания равни възможности за достъп до адекватни грижи и образование;
- избягва напълно практики, които дискриминират учениците;
- Уведомява ръководството на ОУ „Шандор Петьофи“ и органите за закрила на детето при съмнение за малтретиране на ученик и следи дали са предприети необходимите мерки.

3. Морални отговорности на педагогически специалисти и служители в училището към семейството

- Педагогическият специалист:
 - подпомага семейството при възпитанието на децата и учениците;
 - зачита достойнството на всяко семейство и неговата култура, обичаи, език и убеждения;
 - уважава ценностите на семейството при отглеждането и възпитанието на учениците и правото му да взема решения за своите деца;
 - зачита правото на семейството да бъде информирано и приобщено към процеса на работа с детето/ ученика;
 - осигурява поверителност на информацията, засягаща личния живот на семейството, с изключение на случаите на малтретиране, лоша грижа или риск за благополучието на детето;
 - споделя наблюденията си за детето с цел всички засегнати страни да могат да вземат информирано решение, като стриктно се въздържа от пристрастие в случаите на конфликт между членовете на семейството.

4. Морални отговорности на педагогически специалисти и служители в училището към колегите

- Педагогическите специалисти:

- подпомагат Директора с висок професионализъм, безпристрастност и активност при разработването и провеждането на училищната стратегия за развитие на училището и държавната образователна политика, както и при изпълнението на взетите решения на педагогически съвет;
- не допускат влияние на лични и политически пристрастия;
- спазват служебната йерархия;
- противодействат на корупционни прояви и други неправомерни действия;
- опазват повереното им имущество с грижа на добър стопанин и не допускат използването му за лични цели;
- използват данните и документите само за изпълнение на служебните задължения при спазване правилата за защита на информацията;
- спазват стриктно установеното работно време и седмичното разписание, както и сроковете за изпълнение на възложените им задачи;
- не уронват престижа на училището;
- работят за утвърждаване на собствения и на колегите си авторитет, както и авторитета на ОУ „Шандор Петъфи“.

5. Родители

- Родителите имат следните права, свързани с етиката в отношенията с работещите в училище:
 - периодично и своевременно да получават информация за успеха и развитието на децата им в образователния процес, за спазването на правилата в училището и за приобщаването им към общността;
 - да се срещат с ръководството на училището, с класния ръководител, с учителите, с другите педагогически специалисти в определеното приемно време или в друго удобно за двете страни време;
 - да присъстват и при желание от тяхна страна да бъдат изслушвани, когато се решават въпроси, които засягат права и интереси на детето или ученика;
 - да получават информация, подкрепа и консултиране в училището по въпроси, свързани с образованието, с кариерното ориентиране и с личностното развитие на децата им;
 - да избират и да бъдат избирани в обществения съвет на училището;
 - да изразяват мнение и да правят предложения за развитие на училището.

- Родителите имат следните задължения:
 - да осигуряват редовното присъствие на ученика в училище, като уведомяват своевременно училището в случаите на отсъствие на ученика;
 - редовно да се осведомяват за своите деца относно приобщаването им в училищната среда, успеха и развитието им в образованието и спазването на училищните правила;
 - да спазват правилника за дейността на училището и да съдействат за спазването му от страна на детето/ ученика;
 - да участват в процеса на изграждане на навици за самоподготовка като част от изграждането на умения за учене през целия живот;
 - да участват в родителските срещи;
 - да се явяват в училището след покана от учител, директор или друг педагогически специалист в подходящо за двете страни време.
- Родителите нямат право да решават каквито и да е проблеми с чуждо дете в отсъствие на негов родител. Саморазправата е абсолютно недопустима!
- Родителите носят отговорност за поведението на децата си и ги учат сами да поемат отговорност за последствията от поведението им.
- Родителите зачитат професионалната компетентност на учителите, техните права и лично достойнство.
- Родителите не злепоставят учителите и не изказват критика към тях в присъствие на децата си.
- Родителите не предявяват претенции към учителите относно учебната програма и други регламенти в училище, които имат общозадължителен характер за цялата образователна система.
- Родителите имат отговорност към поведението на децата си в Интернет пространството. Те трябва да насочат децата си как резултатно да търсят информация в Мрежата, как да я оценяват критически, как да развиват навици за общуване във виртуалното пространство и да наложат правила за пребиваването в него.

6. Обществен съвет

На основание чл. 265 от ЗПУО:

/1/. С цел създаване на условия за активни и демократично функциониращи общности към всяко училище се създава обществен съвет.

/2/. Общественият съвет е орган за подпомагане на развитието на училището и за граждански контрол на управлението им.

/3/. Общественият съвет в училището:

одобрява стратегията за развитие на училището и приема ежегодния отчет на директора за изпълнението ѝ;

участва в работата на педагогическия съвет при обсъждането на програмите по чл. 263, ал. 1, т. 8 и 9 от ЗПУО;

участва в създаването и приемането на етичен кодекс на училищната общност.

V.Правила за прилагане на Етичния кодекс

1. Наблюдаване, установяване и докладване на нарушения на етичния кодекс

В ОУ „Шандор Петьофи“, гр. Хасково се определя механизъм за наблюдение, установяване на нарушения, докладването и предприемането на мерки по действието на Етичния кодекс на общността с цел да се гарантира спазването на неговите норми. Основните принципи за работа на този механизъм са законност, обективност, безпристрастност и демократичност.

Нарушения на нормите на Етичния кодекс се установяват по писмени сигнали от всички членове на училищната общност и всички граждани при взаимоотношенията им в ОУ „Шандор Петьофи“ - гр. Хасково.

- Устни сигнали могат да подават само учениците като ги представят на съответните отговорни лица – класен ръководител, училищен психолог, заместник- директор УД, които са длъжни да уведомят директора за постъпилия сигнал.
- Писмените сигнали се внасят в деловодството на училището и се регистрират в регистър жалби, сигнали, молби и предложения.
- Сигнали за извършени от директора нарушения се приемат в писмен вид, внесени в РУО – гр. Хасково.
- Всеки подаден сигнал за нарушение на нормите на Етичния кодекс от учител или служител в ОУ „Шандор Петьофи“, гр. Хасково се проверява лично от директора не по късно от края на следващия работен ден.

- В случай, че директорът отсъства проверката се извършва след неговото завръщане. Лицето, заместващо директора е длъжно да го информира за всички подадени сигнали по време на неговото отсъствие.
- Установяването на нарушението, за което е подаден сигнал, задължително включва разговор с лицето, срещу когото е подаден. Когато нарушението е от учител или служител, на разговора присъства и председателят на Комисията по етика или друг неин член. При необходимост могат да бъдат проведени и други действия, свързани с обективното изясняване на случая, който е сигнализиран.
- При необходимост, се съставя писмен протокол за подадения сигнал и установеното нарушение, който се подписва от лицето подало сигнала, служителя, срещу когото е сигнала и поне още едно лице, което е присъствало на разговора.
- При констатирани с протокол нарушения на нормите на Етичния кодекс от учител или служител, директорът може да го насочи към Комисията по етика, която дава становище по случая съобразно своите правомощия.
- Всички сигнали за нарушения на нормите на Етичния кодекс от учители и служители се проверяват по реда на Кодекса на труда от работодателя.
- Всички сигнали за нарушения на нормите на Етичния кодекс от директора на училището се проверяват по ред, определен от РУО – гр. Хасково.
- При безспорно установени нарушения на нормите на Етичния кодекс от учители и служители на ОУ „Шандор Петьофи“ - гр. Хасково директорът взема решение дали да се търси дисциплинарна отговорност по реда на Кодекса на труда.
- Директорът на училището издава мотивирана заповед за налагане на дисциплинарно наказание на учителите, заместник директорите и служителите.
- Всички наложени дисциплинарни наказания за нарушения на нормите на Етичния кодекс могат да бъдат обжалвани от заинтересованите лица по съответния административен и/или съдебен ред.

2. Комисия по етика

Директорът на ОУ „Шандор Петьофи“ - гр. Хасково осъществява наблюдение за спазването на Етичния кодекс и разрешаване на възникнали с приложението му казуси, като създава Комисия по етика.

- Комисията по етика се избира най-късно в срок до 30 дни след приемане на Етичния кодекс.
- В състава на Комисията по етика се включват представители на педагогическия и непедагогически персонал.
- Комисия по етика се състои от 3 члена.
- Членовете се избират от общото събрание на учебното заведение за срок от една година.
- Комисията по етика съставя процедура за дейността си, като част от Етичния кодекс на училището, която задължително урежда:
 - Реда за събиране на информация и приемане на сигнали;
 - Срокове за разглеждане и отговор на сигналите;
 - Формата на произнасяне на казусите – становища, тълкувания и пр.
- Комисията по етика е длъжна веднъж годишно да отчита дейността си пред Общото събрание.
- Всеки заинтересован член на училищната общност може да внесе сигнал в Комисията по етика. За целта се създава регистър на жалбите в деловодството на учебното заведение.
 - Постъпилите жалби се предоставят на комисията по етика в 1 дневен срок.

3. Процедура пред Комисията по етика

- Депозиране на сигнал за нарушение на Етичния кодекс:
 - когато се получи сигнал за нарушаване на Етичния кодекс, Комисията следва да се увери, че има достатъчно информация, която да даде възможност да бъде разгледано оплакването;
- Сигналът следва да съдържа:
 - данни за лицето, което подава оплакването – трите имена, позицията която заема, телефон за връзка;
 - данни за служителя, който е нарушил Кодекса – имена и позиция, която заема;
 - кратко изложение на действието /бездействието/, по възможност и доказателство в подкрепа на това.

- На първото си заседание след получаване на сигнала Комисията по етика разглежда същия и излиза с решение, дали да започне разследване и дали оплакването отговаря на изискванията, предвидени в настоящия Кодекс.
- Ако комисията установи, че оплакването не отговаря на формалните изисквания на Етичния кодекс, тя изпраща писмо на лицето да отстрани нередностите, като определя срок. Ако не бъдат отстранени недостатъците на оплакването, Комисията го оставя без разглеждане.
- Ако Комисията установи, че оплакването отговаря на предвидените в Етичния кодекс изисквания, следва да извърши разследване и да даде становище по него.
- Действия на Комисията по етика при разследване на подаден сигнал:
 - комисията връчва писмо на лицето, посочено в жалбата, като нарушител на Кодекса, в което го запознава с постъпилото оплакване и го поканва в срок от 7 дни от връчване на писмото да представи отговор, заедно с доказателствата, на които се позовава;
 - в случай, че лицето признае, че е действало в нарушение на Етичния кодекс, се изготвя предложение за мерките, които ще бъдат взети за поправяне на ситуацията;
 - в случай, че лицето отхвърли обвиненията, се насрочва заседание на Комисията по етика, за изслушване на двете страни и вземане на окончателно решение по казуса;
 - когато комисията установи, че има нарушения на Етичния кодекс, които са породени от недоразумения, временен афект или друга форма на непредумишлени действия, тя предоставя възможност на страните да изяснят ситуацията и отношенията помежду си и да постигнат удовлетворително за тях приключване на случая. За развитието и приключването на случая Комисията в свое становище, уведомява писмено директора;
 - когато Комисията констатира извършено грубо нарушение на Етичния кодекс и/или отказ на страните да постигнат удовлетворително за тях приключване на случая, тя излиза със становище пред директора за предприемане на следващи мерки по него. В становището се посочват установените нарушения на Етичния кодекс, проведената от Комисията работа по случая и резултатите от нея;
- Директорът след получаване на становището на Комисията по етика се запознава със случая, като взема предвид всички факти и обстоятелства и може да реши:

- да поиска от служителя да отстрани нарушението;
 - да поиска гаранции от служителя, по отношение на бъдещо поведение;
 - да поиска служителя да понесе дисциплинарна отговорност съгласно Кодекса на труда.
- В своята работа Комисията по етика спазва следния регламент:
 - подаването на сигнал към Етичната комисия става в деловодството на училището, което го представя на председателя на Комисията в еднодневен срок;
 - желателно е всеки сигнал да бъде придружен с доказателства. Ако липсват такива, Комисията може да ги изиска като условия за разглеждане на случая;
 - комисията по етика не разглежда анонимни сигнали;
 - след получаване на сигнала, председателят на Комисията свиква заседание за неговото разглеждане в 7- дневен срок;
 - на първото си заседание за разглеждане на сигнала Комисията излиза с решение дали оплакването отговаря на изискванията и дали ще започне разследване по него;
 - ако Комисията установи, че оплакването не отговаря на предвидените норми в Етичния кодекс, в 3-дневен срок от провеждане на заседанието тя връчва писмо на лицето, подало сигнала да отстрани нередностите. Срокът за отстраняването им е 7 дни;
 - ако не бъдат отстранени нередностите на оплакването, Комисията го оставя без разглеждане;
 - ако Комисията установи, че оплакването отговаря на предвидените норми в Етичния кодекс, тя започва разследване като в 3- дневен срок след първото заседание по случая връчва писмо на лицето, посочено в жалбата, като нарушител на Етичния кодекс;
 - в писмото комисията запознава лицето с постъпилото оплакване като прилага копие от него и го поканва в срок до 7 дни от връчване на писмото да представи писмен отговор, заедно с доказателствата, на които се позовава;
 - Комисията по етика излиза със своя становище по всеки получен сигнал в 14 - дневен срок, след датата на последното проведено заседание по случая;
 - когато директорът на училището насочва получен към него сигнал за разглеждане от Комисията по етика, той връчва копие от него с придружаващо писмо на председателя на Комисията. За всяко свое заседание Комисията води протокол. Заседанията са редовни и се провеждат, ако присъстват всички членове на Комисията;

- на свое първо заседание Комисията избира секретар, на ротационен принцип, който да води протоколите от заседанията;
- цялата документация на Комисията се съхраняват от нейния председател;
- Комисията поддържа протоколна книга, входяща книга за регистрация на сигналите, изходяща книга за регистрация на кореспонденцията и класьор на издадените становища.

VI. Конфликт на интереси

- Конфликт на интереси възниква, когато учителят или служителят има личен интерес, който му влияе до толкова, че пречи на безпристрастното и обективно вземане на решения или изпълнение на служебни задължения.
- При възлагането на служебна задача, чието изпълнение може да доведе до конфликт между служебните му задължения и неговите частни интереси, служителят следва своевременно да уведоми своя ръководител.
- Служител, на когото станат известни факти и обстоятелства за възникнал конфликт на интереси в училището, в което е назначен, предприема необходимите мерки за изясняване на въпроса. Когато служителят се съмнява дали дадена дейност е съвместима със служебните му задължения, той трябва да обсъди това със своя ръководител.
- Служителят не може да използва служебното си положение за осъществяване на свои лични или на семейството си интереси.
- Служителят трябва да избягва всякакви ситуации, които могат да доведат до конфликт на интереси. При появяването на такъв конфликт той е длъжен да информира веднага ръководителя си.
- Служителят не трябва да допуска възможност друг колега да го постави в реален или предполагаем конфликт на интереси.

VII. Заключителни разпоредби

- Контролът за спазване на нормите на настоящия Етичен кодекс се осъществява от Комисията по етика.
- При неспазване нормите на поведение в този кодекс служителите носят дисциплинарна отговорност съгласно Кодекса на труда и Правилника за устройството и дейността на училището.

- При първоначално встъпване в длъжност непосредственият ръководител е длъжен да запознае работещия с разпоредбите на този кодекс.
- Настоящият Етичен кодекс на училищната общност е задължителен за всички нейни членове – ученици, учители, служители и родители.
- Всички ученици, учители, служители и родители в училището се запознават с настоящия Етичен кодекс лично, срещу подпис в рамките на годишния инструктаж в началото на всяка учебна година.
- Отклоненията на нормите на настоящия кодекс водят до санкциите, предвидени в Закона за предучилищно и училищно възпитание, Кодекса на труда и Правилника за дейността на ОУ „Шандор Петъофи“, гр. Хасково.
- Настоящият Етичен кодекс е отворен документ, подлежащ на непрекъснато развитие и обогатяване, в съответствие промените в нормативната база и очакванията на обществото.